

"Els almogàvers tenen una gran pel·lícula"

Francesc Bellmunt ha tornat a les pantalles cinematogràfiques amb una reeixida versió de la novel·la autobiogràfica de Ferran Torrent 'Gràcies per la propina'. La bona acollida de la pel·lícula a València és una de les seves més grans satisfaccions.

El director de cinema de Sabadell Francesc Bellmunt prepara actualment una sèrie de tretze capítols per a TVE i somnia amb una nova pel·lícula basada en un còmic de Ralf Koëing. Mentrestant, quan té temps, assaboreix el sucre candi, que no la mel com ell assegura, de l'èxit amb la pel·lícula *Gràcies per la propina*, basada en el llibre del mateix títol de Ferran Torrent.

—*Què hi ha de diferent en Gràcies per la propina respecte a tota la producció cinematogràfica que ha fet fins ara?*

—Home, hi ha hagut un premi, i és que una pel·lícula feta en part per catalans ha estat tan ben acceptada com a pel·lícula valenciana, això m'omple d'orgull. Ni que sigui per portar la contrària a aquest ambient negatiu que vol fer veure que no ens entenem. Avui, per exemple, he rebut una carta de la Consol Ciscar agraïnt la pel·lícula que serveix per millorar la qualitat dels productes de la Comunitat Valenciana. A més, a València la pel·lícula va molt bé.

—*De fet vostè sempre s'ha sentit bé a València.*

—Sí, mai no hi he tingut cap problema. A València hi ha un menfotisme evident, per això trobo estranya aquesta violència amb el tema de la llengua. En això hi ha molta ximpleria escampada, com aquell tòpic que diu que "a València es mengen les pitjors paelles", doncs no!, jo la millor paella de la meua vida me l'he menjat a València.

—*Gràcies per la propina és una pel·lícula autobiogràfica; vostè, tenint en compte que només és cinc anys més gran que Ferran Torrent, també s'hi sent reflectit?*

—Si no ben bé en la lletra sí en la música. De fet hi ha elements que van més enllà de la meua generació,

perquè la transició ha estat molt llarga i la Constitució encara té aquell regust de sabres.

—*Ara més que mai?*

—Jo crec que mai ha deixat d'haver-hi un cert aire franquista. *Gràcies per la propina* el que fa, i crec que és el millor aspecte de la novel·la, és sintetitzar tot això. No és una novel·la decididament ideològica,

però sí que capta que en una societat sense llibertat és molt fàcil que es generin petites coses. L'altra cosa que també hem volgut reflectir és la tolerància. La pel·lícula acaba més o menys quan el hippisme ja va de caiguda, però no és d'aquí que ve la tolerància de la família que surt a la pel·lícula, sinó més aviat d'una manera de ser liberal autòctona que entronca amb l'esperit de la República. És com si durant el franquisme hi hagués hagut unes catacumbes que haguesin conservat un esperit liberal. L'avi, per exemple, és portador d'una liberalitat que és impròpia del franquisme, i els tiets donen continuïtat a aquest sentit liberal mediterrani republicà. Però això no és la finalitat de la novel·la, el que planteja el llibre és una forma de vida mediterrània, un comportament molt Torrent.

—*Molt valencià?*

—Molt valencià i molt català, perquè jo sóc de Sabadell i també hi havia els qui anaven a Barcelona i tornaven explicant grans aventu-

res, que és una mica el que fa el tiet Tomàs.

—*Es poden comparar les situacions viscudes en l'època de la pel·lícula i l'actualitat?*

—Bé, no ho sé. Això de la iniciació sexual per exemple, que és una peça molt important perquè gairebé dona nom a la pel·lícula, ara és més virtual, amb revistes, vídeos o cinema hom s'ho soluciona amb la masturbació o com sigui. Però la iniciació entesa

"Gràcies per la propina' planteja una forma de vida molt mediterrània."

"El que estaria bé és fer una pel·lícula de 'warriors', de tribus urbanes agressives entre catalanoparlants i castellanoparlants, tipus Mad Max."

com una relació amb un altra persona, a la novel·la es planteja d'una manera molt dura: "als catorze anys anar de putes era una carnisseria"; ara bé, aquesta relació aparentment comercial també té un punt de romàntic. Es una idea difusa però molt d'aquella època.

—Tornarà a fer pel·lícules de política-ficció?

—Vaig fer *El complot dels anells* i en vaig quedar servit. Estava pensada més com una pel·lícula d'acció que com una pel·lícula d'idees, però, en acabat, pel pressupost vaig intentar fer el guió amb una certa ironia sobre una federació espanyola, amb la independència a quatre passes, i ambientada en els Jocs Olímpics de Barcelona, però va quedar coixa de guió. La novel·la, que és posterior, està més arrodonida. Vaig plantejar un sèrie d'hipòtesis, que no dic que no siguin desitjables, però que en el cas de la pel·lícula eren per jugar.

—Ara faria una pel·lícula del resultat real de la Barcelona olímpica?

—No, perquè la gràcia consistia a inventar els Jocs. Si hagués de fer política-ficció ara preferiria fer una pel·lícula d'una Catalunya independent i com funciona tot, el que passa és que el marc no és la base de la pel·lícula, la qüestió és situar el conflicte concret. Al pas que anem el que estaria bé es fer una pel·lícula de *warriors*, de tribus urbanes agressives entre catalanoparlants i castellanoparlants, tipus Mad Max.

—Vol trencar la famosa convivència?

—No, home no, si és impossible trencar la convivència.

—I fer un *Braveheart* català?

—Es que el *Braveheart* que sempre es planteja com una gran pel·lícula nacional, no és més que una pel·lícula de Hollywood amb un guionista que va anar de vacances a Escòcia i va veure l'estàtua de *Braveheart* i va pensar que havia trobat un nou Robin Hood. Però no és un model de cinema nacional, en canvi Michael Collins sí que és cinema nacional. Hi ha unes línies polítiques molt clares i la relació entre Collins i De Valera és molt interessant perquè posa molt en qüestió quina és l'actitud nacional davant d'un problema, i com la relació amb Anglaterra provoca una guerra civil entre ells. En aquest sentit els que també tenen una gran pel·lícula són els almogàvers o els fets de maig, la confrontació entre anarquistes i comunistes, les col·lectivitzacions, tots aquests arguments donen per fer moltíssimes històries.

—Com la de *Kean Loach*, *Tierra y libertad*?

—Aquesta no és res, és una visió molt típica d'aquest home que també se'n va anar a Nicaragua a fer una pel·lícula sobre els sandinistes, en una mena de



ruta del *bakalao* del turisme revolucionari. En canvi quan tracta temes que coneix, com Irlanda del Nord o Anglaterra, està molt bé. Però tot plegat es tracta de la cosa de sempre, la gent és molt reticent a les pel·lícules sobre la guerra civil.

—Potser és perquè se n'han fet moltes?

—No, al contrari se n'han fet poques. Tant la dreta com l'esquerra espanyola durant el postfranquisme han procurat amagar la història. Presenten la República com si hagués estat un experiment d'un grup de nudistes, esperantistes i lliurepensadors que estaven per allà, i no com el resultat d'una lluita d'anys que comença a finals del segle passat. Allà hi ha tot, des de l'amor lliure a l'esperit dels partits polítics, l'esperit comunitari amb totes les seves branques, i tot un estol de coses que sobretot és favorable a la classe treballadora i on hi ha grans homes d'esquerra que no foten mà al calaix. Jo crec que la clau del que passa ara està en totes aquelles coses i probablement el cine s'hi hauria d'acostar més basant-se en temes actuals. De fet el cine d'aquí hauria de tractar temes més actuals com la immigració o la precarietat laboral, no ho fa i és una equivocació. És el que és el film *Full Monty* i no sé per què això no es fa. *Cosas que nunca te dije*, de la Isabel Coixet està en aquesta línia, però passa als EUA.

—Vostè aquest cop també ha estat ben tractat pel públic i per la crítica.

—En 25 anys tinc feta una visió de com m'ha anat tot, i no m'ha anat malament, el que passa és que probablement pesen molt els últims anys, des del Festival de Barcelona fins ara. Hi va haver un canvi motivat per moltes coses. A més, s'ha dit tant que el cinema català és dolent que, vulguis o no, les conse-

Francesc Bellmunt està molt content per l'acollida de la pel·lícula a la capital del País Valencià, on diu que mai no ha tingut cap problema: "A València hi ha un menfotisme evident, per això trobo estranya aquesta violència amb el tema de la llengua."

GLORIA MATAMALA



"El luxe de Catalunya, i ara també de València, són els seus actors."

qüències les rebem tots siguem com siguem. Però jo, consciència de mala crítica, no en tinc.

—Ara, però, sembla que el cinema català torna a fer bones pel·lícules que agraden al públic majoritari, com la seva.

—Home, doncs jo considero que no anem tan bé. Han estat uns anys molt durs en què s'ha tractat el cinema català com si fos un apestat, sense valorar que va ser una època en què es van fer moltes

pel·lícules ni que això va suposar una formació molt important per als tècnics del sector. I aquesta visió negativa no la van manifestar només els crítics també era compartida per gent de la literatura, polítics, tothom, fins i tot pel conseller Guitart. Per això dic que no estem en un moment bo, en tot cas amb algunes pel·lícules s'ha tapat la situació negativa.

—Com es pot redreçar aquesta situació?

—Amb la voluntat política de voler tenir cinema català, de la mateixa manera que hi hagué voluntat de tenir una televisió pública. També hi ha altres elements, com ara crear una mena de lobby del cinema català o evitar que les productores catalanes estiguin descapitalitzades. Pel que fa al públic, cal habituar-lo que vagi a veure pel·lícules catalanes cada mes, i no que en vegi una cada any i sobre aquesta faci el judici final del cinema català.

—Una solució seria utilitzar l'star-system creat pels serials de TV3?

—És que és lògic utilitzar els actors catalans, perquè cada cop en saben més. El luxe de Catalunya, i ara també de València, són els seus actors. Això només és una part del que es pot fer com n'hi ha d'altres, però cal que tot plegat estigui ben delimitat.

Oriol Cortacans

PROGRAMACIÓ MES DE DESEMBRE

Dimecres, 10, a les 11 h.

Dijous, 11, a les 11 h.

(Matinals concertats amb les escoles del poble)

Divendres, 12, a les 22.30 h.

Dissabte, 13, a les 22.30 h.

Teatre: *El retorn de Robin Hood*

Companyia: **Posidònia Teatre**

Director: **Ramón Moreno**

Posidònia és una empresa teatral situada a Alboraià i formada per Ferran Català i Ramón Moreno, que té en el seu haver obres infantils tan importants com *L'illa del tresor* o *El llibre de la Selva* i que està ara de gira per tot l'estat. *El retorn de Robin Hood* serà un coproducció amb el Teatre l'Agrícola que es veurà al gener a la sala Escalante de València.

Diumenge, 14, a les 19 h.

Música: **Concert "Música a l'horta"**

Dies 25, 26, 27 i 28, a les 17 h.

Campanya de Teatre infantil "Nadal a l'Agrícola"

Diverses companyies

El cicle "Nadal a l'Agrícola" continua des del dia 1 al 6 del mes de gener amb cinema familiar a les 17 h i cinema d'adults a les 22.30 h.

Ajuntament
Alboraià

